

fremgår, »at det 20. århundredes arkitektur er en integreret del af Europas historiske kulturarv, og at opretholdelsen af og omdannelsen af de mest fremtrædende eksempler bør følge de samme mål og principper som dem, der gælder for bevaringen af den samlede arkitektoniske kulturarv«.

Lovforslaget er således også en opfølgning af Europarådets rekommandation og Bygningskulturudvalgets betænkning fra 1990.

4.3.4 Ophævelse af fredninger

Bygningsfredningsloven indeholder i § 8, stk. 2 hjemmel til at ophæve en fredning. Bestemmelsen har karakter af en undtagelsesbestemmelse og tager sigte på ekstraordinære forhold, hvor anvendelsen af bestemmelserne i §§ 11-13 om tilladelse til nedrivning og om statslig overtagelse er åbenbart uhensigtsmæssig, umulig eller urimelig.

Frem til 1979 indeholdt bygningsfredningsloven to fredningsklasser. Inden de to fredningsklasser blev sammenlagt og undergivet samme retsvirkninger fra 1. januar 1980 ved lov nr. 213 af 23. maj 1979 var 647 ejendomme fredet i klasse A og 2.193 ejendomme fredet i klasse B.

Mange af de tidligere B-fredede bygningers indre er uden væsentlige fredningsværdier. Som hovedregel kan disse bygningers bevaringsværdier i dag begrundes i de værdier, der knytter sig til gadefacaden kvalitet og betydning for gadebilledet, og mange af disse bygninger ville antageligvis ikke være blevet fredet i dag. En del af disse bygninger er efterhånden også blevet omfattet af bevarende lokalplaner, byplanvedtægter og tinglyste bevaringsbestemmelser, der sikrer bygningernes ydre fremtræden.

Der er derfor behov for løbende at vurdere, om de fredede bygninger fortsat repræsenterer de væsentlige arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde deres status som fredede bygninger.

Der har hidtil ikke været gennemført en systematisk gennemgang af de tidligere B-fredninger med henblik på eventuel ophævelse af fredninger, men det bør efter regeringens opfattelse være muligt at ophæve fredningen af en bygning, hvor fredningsværdierne er gået tabt. Med forslaget lettes adgangen til at ophæve fredninger, der har mistet deres fredningsværdi, og mere generelt at revidere fredningslisten.

Bygningskulturudvalget fremkom i sin betænkning fra 1990 med et tilsvarende forslag.

4.3.5 Handlingsplaner og manualer

I de seneste år har der vist sig et stigende behov for en aktiv vejledningsindsats fra statens side i for-

bindelse med genanvendelse af større fredede bygningsanlæg. I forbindelse med fredning af en række industrialanlæg har det således vist sig vanskeligt at opretholde fredningsværdierne, når bygningerne skulle tages i anvendelse til nye formål.

For at imødegå disse problemer har Skov- og Naturstyrelsen i 1995 iværksat et pilotprojekt på en række fredede bygninger på DSB's Centralværksteder i Århus. Projektet analyserer en række forskellige funktioners egnethed i forbindelse med genanvendelse af bygningerne. I Den Hvide Kødby i København gennemføres et andet pilotprojekt, hvor det ikke drejer sig om ændret anvendelse, men om en modernisering af den produktion, som idag findes i bygningerne. Her udarbejdes manualer, som kan være retningsgivende for brugerne i forbindelse med nødvendige ændringer i såvel eksteriør som interiør. Samtidig forsøges en ny administrationsform, hvor alle de involverede myndigheder på faste tidspunkter ugentlig står til rådighed med vejledning for brugerne, så der sikres en effektiv koordinering af de mange myndighedskrav.

Disse forsøg har vist, at det ofte er nødvendigt allerede på fredningstidspunktet at gennemføre analyser af bygningens fremtidige muligheder – handlingsplaner. Herved kan ejeren og bygningsfredningsmyndigheden få et fælles grundlag for, hvad der fremtidigt kan ske uden at antaste fredningsværdierne.

Også for mange allerede fredede bygninger vil det kunne være nødvendigt at gennemføre sådanne handlingsplaner. Dette er f.eks. tilfældet med mange avlsbygninger på fredede herregårde og bondegårde. Med de store ændringer, som i disse år gennemføres i landbruget, vil der således fremover være behov for at genanvende en lang række bygninger, som tidligere har været anvendt til landbrugsproduktion til andre formål.

Dette er baggrunden for, at det med § 16, stk. 1, nr. 2 i lovforslaget foreslås, at staten også kan yde økonomisk støtte til udarbejdelse af sådanne handlingsplaner og lignende, allerede inden fredningsbeslutning træffes.

4.3.5 Information om bygningsbevaring

Information om korrekt vedligeholdelse er af meget væsentlig betydning for ejerne af fredede og bevaringsværdige bygninger samt for håndværkere, kommunale teknikere m.v. Dette er også understreget i embedsmandsrapporten fra oktober 1996 om »Fredede og bevaringsværdige bygninger«.

Der er idag et udbredt ønske i befolkningen om at bo og arbejde i smukke og sunde bygninger, som vedligeholdes i overensstemmelse med bygningernes